

7. SINIF

TÜRKÇE

**KONU ÖZETLİ
Soru Bankası**

7. SINIF

TÜRKÇE

KONU ÖZETLİ

SORU BANKASI

Copyright ©
Evrensel İletişim Yayın Dağıtım
San. Tic. Ltd. Şti.

Bu kitabın her hakkı
EVRENSEL İLETİŞİM LTD. ŞTİ.'e aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

EVRENSEL
İLETİŞİM
YAYINLARI

Yeni Ziraat Mah. 655. Sk. No: 15/A
Altındağ / ANKARA

Tel: (0312) 384 65 00

Faks: (0312) 384 61 00

email: evrensel@evrenseliletisim.com.tr

www.evrenseliletisim.com.tr

Yazar
Komisyon

Genel Yayın Yönetmeni
Engin KARAPINAR

Dizgi - Tasarım
Zeynep AKARSU

Basım Yeri
Tarcan Matbaacılık

ISBN
978 - 605 - 2110 - 94 - 2

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastiğin yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İçindekiler

1. ÜNİTE : KELİMEDE ANLAM

1. ANLAM ÖZELLİKLERİ (GERÇEK, MECAZ VE TERİM ANLAM)	8
Test 1 - 2	8-10
Etkinlik 1-6	11-12
2. ANLAM İLİŞKİLERİ (EŞ ANLAMLI, EŞ SESLİ, ZIT ANLAMLI, YAKIN ANLAMLI KELİMELE, GENEL, ÖZEL, SOMUT, SOYUT ANLAM, SOMUTLAMA, SOYUTLAMA)	13
Test 1 - 3	13-16
Etkinlik 1 - 6	17-18
3. DEYİMLER VE ATASÖZLERİ	19
Test 1 - 7	19-28
Etkinlik 1 - 7	29-30
Ünite Tekrar Testi 1 - 2	31-34

2. ÜNİTE : FİİLLER (EYLEMLER)

1. FİİLİN ANLAM ÖZELLİKLERİ (İŞ, OLUŞ, DURUM FİİLLERİ)	36
Test 1	36-37
Etkinlik 1 - 4	38-39
2. FİİL ÇEKİM EKLERİ (KİPLER VE ŞAHIS EKLERİ)	40
Test 1 - 3	46-45
Etkinlik 1 - 5	46-47
3. FİİLDE ANLAM-ZAMAN KAYMASI	48
Test 1	48-49
Etkinlik 1 - 4	50
Ünite Tekrar Testi 1	51

3. ÜNİTE : FİİLDE YAPI

BASİT, TÜREMİŞ, BİRLEŞİK FİİLLER	54
Test 1 - 3	54-58
Etkinlik 1 - 5	59-60
Ünite Tekrar Testi 1	61-62

4. ÜNİTE : EK FİİL (EK EYLEM)

Test 1 - 3	64-68
Etkinlik 1 - 4	69-70
Ünite Tekrar Testi 1	71-72

5. ÜNİTE : CÜMLEDE ANLAM

1. ANLAM İLİŞKİLERİNE GÖRE CÜMLELER (EŞ, YAKIN, ZIT ANLAMLI CÜMLELER, AMAÇ-SONUÇ, NEDEN-SONUÇ, KOŞUL-SONUÇ CÜMLELERİ)	74
Test 1	74-75
Etkinlik 1 - 4	76-77
2. ANLATIM YÖNÜNDEN CÜMLELER (ÖZNEL, NESNEL CÜMLELER, DOĞRUDAN, DOLAYLI ANLATIMLI CÜMLELER, TANIM, İÇERİK, ÜSLUP, KARŞILAŞTIRMA CÜMLELERİ)	78
Test 1	78-79
Etkinlik 1 - 5	80-81

3. DUYGU YÖNÜNDEN CÜMLELER (ÖNERİ, VARSAYIM, ELEŞTİRİ, YAKINMA, PİŞMANLIK)	82
Test 1	82-83
Etkinlik 1 - 4	84-85
Ünite Tekrar Testi 1 - 4	86-93
6. ÜNİTE : ZARF (BELİRTEÇ)	
Test 1 - 2	96-99
Etkinlik 1 - 4	100-101
Ünite Tekrar Testi 1	102-103
7. ÜNİTE : PARAGRAF	
Test 1 - 4	106-112
Etkinlik 1 - 7	113-119
Ünite Tekrar Testi 1 - 9	120-137
8. ÜNİTE : YAZIM KURALLARI	
1. BÜYÜK HARFLERİN YAZIMI	140
Test 1 - 2	140-143
Etkinlik 1 - 4	144-145
2. “DE”, “Kİ”, “Mİ”NİN YAZIMI	146
Test 1	146-147
Etkinlik 1 - 4	148-149
3. SAYILARIN, KISALTMALARIN YAZIMI	150
Test 1	150-151
Etkinlik 1 - 4	152-153
Ünite Tekrar Testi 1 - 3	154-159
9. ÜNİTE : NOKTALAMA İŞARETLERİ	
Test 1 - 3	162-167
Etkinlik 1 - 4	168
Ünite Tekrar Testi 1	169-170
10. ÜNİTE : ANLATIM BOZUKLUKLARI	
Test 1 - 2	172-175
Etkinlik 1 - 3	176
Ünite Tekrar Testi 1	177-178
11. ÜNİTE : ŞİİR BİLGİSİ VE SÖZ SANATLARI	
ABARTMA, KONUŞTURMA, KİŞİLEŞTİRME, TEZAT	180
Test 1	180-181
Etkinlik 1 - 4	182-183
Ünite Tekrar Testi 1 - 2	184-187
12. ÜNİTE : METİN TÜRLERİ	
HİKÂYE, TİYATRO, FABL, MASAL, ANI, MEKTUP, HABER YAZISI, GEZİ YAZISI, BİYOGRAFİ, OTOBİYOGRAFİ, SÖYLEŞİ, GÜNLÜK	190
Test 1 - 2	190-192
Etkinlik 1 - 4	193-194
Ünite Tekrar Testi 1 - 2	195-197
CEVAP ANAHTARI	199-198

TÜRKÇE

1. ÜNİTE

KELİMEDE ANLAM

KİLİT BİLGİ

Bir kelime gerçek, yan, mecaz ve terim anlamlarda kullanılabilir.

Gerçek anlam, kelimenin akla gelen ilk anlamıdır.

Örnek:

Soğuk havada kalın giymek gerekir. (Soğuk kelimesi gerçek anlamıdır.)

Mecaz anlam, kelimenin gerçek anlamından uzaklaşarak yeni bir anlam kazanmasıdır.

Örnek:

Derin bakışlarla adamı süzdü.

Terim anlam, bir kelimenin bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılayacak biçimde kullanılmasıdır.

Örnek:

Matematik: asal sayı, kare...

Tiyatro: dekor, perde, kostüm...

Müzik: nota, sol anahtarı...

1. Ülkemizin sorunlarına çözümler aradık.

Yukarıdaki cümlede altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bu öykünün çözüm bölümü biraz eksik kalmış.
B) Bilmece çözmek için çok bilmek gerekmez.
C) Bu soruyu çözememen çok normal ben-
ce.
D) Annesiyle arasındaki probleme çözüm bulmuş.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ince" kelimesi karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

Anlam	Cümle
A) Zarif	İnce un ile pasta yapalım.
B) Zayıf	Semra ince bir kız.
C) Aşırı özen gerektiren	İnce nakışlarla bezenmiş.
D) Kalın karşıtı	İnce bir kitap okudum.

3. ■ Kitaplarla olan güzel bağım hiç bitmez.
▲ Kolum koptu diyerek taşıdığı eşyaları bıraktı.
● Ağacın kökleri sökülmesi ki taşıyabilelim.
★ Sevgiyle hareket eden kişiler hep mutlu olurlar.

Yukarıdaki cümlelerde hangi sembole gösterilen cümlede terim anlamı kelime vardır?

- A) ★ B) ● C) ▲ D) ■

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yanmak" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Komşumuzun evi yanmış ancak biz yeni duyduk.
B) Orman yanmış, ağaç kül olmuş, doğa tahrip olmuştu.
C) Onun dertlerinin hangisine yanmışım bilemedim.
D) Toplanmış eşyalar, ateşe atılmış defterler, yanmış mektuplar...

5. Hangi öğrencinin kurduğu cümlede mecaz anlamı bir kelime kullanılmıştır?

- A) Hiçbir güzelliği görmemek insafsızlık olur.
B) Dağdaki karlar çabucak erimişti.
C) Okul hayatım çok renkli geçiyor ve hatıralar birikiyor.
D) Gözümü açar açmaz hazırlanmaya başladım.

6. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili kelimelerin karşısında verilen anlam özelliği yanlış verilmiştir?

- A) Okul yolunda bir ileri bir geri gittim. ⇒ Gerçek anlam
B) Kapanan tarihi yeniden açılır belki. ⇒ Mecaz anlam
C) Dükkanlar kapandı, yollar bomboş oldu. ⇒ Mecaz anlam
D) Şiir dörtlülerle yazılmıştır. ⇒ Terim anlam

7. I. Oyunun ikinci perdesinden sonra çıkmak zorunda kaldık.
II. Bu olayın ardındaki sır perdesi hâlen aranmadı.
III. Perdeler açılırsa ancak uyanıyorum.

“Perde” kelimesinin yukarıdaki cümlelerde ifade ettiği anlam özellikleri seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Terim-mecaz-gerçek anlam
B) Mecaz-gerçek-gerçek anlam
C) Terim-gerçek-mecaz anlam
D) Mecaz-terim-mecaz anlam

8. Aşağıdakilerin hangisinde “ölmek” kelimesi “solmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) İkelî yaşadı, ikeli öldü.
B) Bu yöntemler öldü artık.
C) Salona koyduğumuz çiçek öldü.
D) Yaşarken ölmüştü zavallı.

9. Üç adım ötede deniz
Dosttur, ne öfkesi ne durgunluğu sebepsiz
Bir derdin varsa açılabilirsin ağaçlara
Ağaç yaprak verir sır vermez rüzgâra
Ve kış yaz
Dalda kuş eksik olmaz
Dağ başında duman
Yalnızlık nedir göreceksin öldüğün zaman.

Cahit Sıtkı TARANCI

Yukarıdaki dörtlükte altı çizili kelimelerin anlam özelliği hangi seçenekte doğru sırayla verilmiştir?

- A) Mecaz-gerçek-mecaz-gerçek anlam
B) Gerçek-mecaz-mecaz-gerçek anlam
C) Mecaz-mecaz-gerçek-terim anlam
D) Terim-gerçek-mecaz-mecaz anlam

10. 1. Kafası ağrıdığı için ilaç aldı.
2. Bu kalın kafalı adamı sevmezdik.
3. Mavi gökyüzü ağlıyordu.
4. Bu bağda pek çok çeşit üzüm yetişir.

Yukarıdaki altı çizili kelimelerin hangi ikisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 ve 3
B) 1 ve 4
C) 2 ve 4
D) 2 ve 3

- 11.

Suyun kenarına geldi ve yavaşça eğildi. Kafasında o an şimşek çaktı. Matematik dersindeki problemin çözümünü bulmuştu. Yokuşun tepesine doğru koşarak evin yolunu tuttu.

Ece'nin anlattıklarında altı çizili kelimelerin anlam özelliği sırasıyla hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Mecaz-terim-gerçek-gerçek anlam
B) Terim-gerçek-gerçek anlam-mecaz anlam
C) Mecaz-mecaz-gerçek-terim anlam
D) Gerçek-mecaz-terim-gerçek anlam

- 12.

Cümleler	Anlam
1. <u>Kısık</u> sesler geliyordu.	Boğuk, güçlükle çıkan
2. Köy yolunu bulmak <u>kolay</u> oldu.	Sıkıntısız
3. Ağacın dalları fırtınada <u>koptu</u> .	Uzaklaşmak
4. <u>Hızlı</u> adımlarla yanımıza geldi.	Çabuk

Tabloda verilen altı çizili kelimeler ve cümleye kattığı anlamlar hangisinde yanlış verilmiştir?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

KİLİT BİLGİ

“BAŞ”

KELİMESİNİN FARKLI ANLAM ÖZELLİKLERİNDE KULLANIMI

Gerçek anlam

Bu dedikoduları dinlemekten başım ağrıdı.

Mecaz anlam

İsyanda başı çeken Karmanoğullarıydı.

Terim anlam

Duyu organları vücudun baş bölgesinde yer alır.

KİLİT BİLGİ

"KUYRUK"

KELİMESİNİN FARKLI
ANLAM ÖZELLİKLERİNDE
KULLANIMI

Gerçek anlam

Köpek, kuyruğunu sallayarak yanımıza geldi.

Mecaz anlam

Her zamanki gibi Mehmet'in kuyruğu da yanında gelmiş.

Terim anlam

Yemeklere kuyruk yağı katınca lezzetli oluyormuş.

1. Heybemizdeki yiyecek gittikçe azalıyordu.

Yukarıdaki altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Gittikçe artıyor yalnızlığımız.
B) Yavaş yavaş batıyor ufukta güneş.
C) Göz göre göre hatalı yola girdik.
D) Günden güne çizgimiz değişiyor.

2. "Boğaz" kelimesi aşağıdakilerin hangisinde terim anlamda kullanılmıştır?

- A) Boğazı ağrıyan çocuklar yarın okula gelmesin.
B) Bu yaptıkların boğazıma kadar çıktı, diyerek terk etti beni.
C) Karadeniz'e gitmek için Boğaz'ı geçtik.
D) Atilla Bey boğazlı bir adam olduğundan yemekleri sever.

3. Cesareti kırılan dostumu yeniden yüreklendirmek için çaba harcadım. Ancak bu çabalarım boşa çıktı.

Simay'ın söylediği cümlelerde altı çizili kelimelerin anlam özelliği sırasıyla hangi seçenekteki konuşmayla uyum sağlar?

- A) Hafif esen rüzgârlar çatıları sallıyordu. Herkes birden yukarı baktı.

- B) Ağır sözlerle bana hakaret etmişti. Bu dik başlı adamı hep soğuk bulurdum. Böylece bir de pişkin gördüm.

- C) Tatlı kedi yanımıza geldi ve kafasını uzattı. Tabaktaki sütle karnını doyurdu. Şimdi huzurluydu.

- D) Kapının eşiğinde bekliyor ve düşünüyordu. Kafasında yanan ışıklar dışarıdan belli oluyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bakmak" kelimesi "beslemek, geçindirmek" anlamlarına gelecek biçimde kullanılmıştır?**

- A) Beş yıldır kendini feda ederek torunlarına bakıyor.
B) Bugün otuz hastaya baktı ancak hiç yorulmadı.
C) Hangi arabaya baktığını bir türlü anlamadım.
D) Kaybolan cüzdanıma baktım ama bulamadım.

5. 1. İlaçların ardından hasta biraz açıldı.
2. Araç uzun yola girince hız kazandı, açıldı.
3. Çok bunalmıştım, sen gelince biraz açıldım.
4. Yıkılan perdelerin rengi açıldı.

Yukarıdaki cümlelerin hangi ikisinde "açılmak" fiili "kendine gelmek, iyileşmek" anlamlarında kullanılmıştır?

- A) 1 ve 2
B) 2 ve 3
C) 1 ve 3
D) 2 ve 4

6. **Aşağıdakilerin hangisinde "uyumak" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?**

- A) İlacın etkisiyle hasta uyuyacak ve ameliyat başlayacak.
B) Her gece aynı saatte yatağa yatar ve uyurdu.
C) Uyu güzel bebek, uyu ki aydınlık olsun.
D) Sen uyumaya devam et, atı alan Üsküdar'ı geçti.

7. Bir bilim, sanat ya da meslek dalıyla ilgili bir kavramı karşılayan kelimelere **terim** denir.

Aşağıdakilerin hangisinde terim kullanılmamıştır?

- A) Müzik öğretmenimiz notalarla ilgili bilgi verdi.
B) Tahtaya bir doğru çizen matematik öğretmenini takip ediyoruz.
C) Fay hattı kırılmaları depremlere sebep olur.
D) Yemekten sonra dinlenmeye çekildik.

1. Etkinlik

Kutucuklara, cümlelerdeki altı çizili kelimeler gerçek anlamdaysa "G", mecaz anlamdaysa "M", terim anlamdaysa "T", yazınız.

- Boş bir kutu bulup eşyaları içine dolduralım.
- Bir bardak sıcak çay aldım ve dinlenmeye geçtim.
- Neşeli bir elbise giymiş 23 Nisan'da.
- Dolabın gözünde pek çok gizli şey vardı.
- Hakemin verdiği penaltı karşı takımı rahatsız etti.
- Muson yağmurları bu mevsimlerde yağar.

2. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri gerçek, mecaz ve terim anlama gelecek biçimde cümlede kullanınız.

sırt

Gerçek anlam:

Mecaz anlam:

Terim anlam:

patlamak

Gerçek anlam:

Mecaz anlam:

Terim anlam:

kanat

Gerçek anlam:

Mecaz anlam:

Terim anlam:

3. Etkinlik

Selin'in cümlelerindeki altı çizili kelimelerin altlarına anlam özelliklerini yazınız. Siz de bu kelimeleri farklı anlam özelliğiyle cümlede kullanınız.

Bir gün başımı duvara çarptım. Bu acıyla gözümden yaş geldi. Çantama bakıp mendil buldum ve gözümü sildim.

Daha sonra hafif bir ağrı olsa da günümü değerlendirmeye devam ettim.

Kelimeler	Cümlelerim
baş
acı
sil(mek)
hafif

4. Etkinlik

Aşağıdaki tabloda verilen terimleri diğer tablodaki ilgili alanlara yerleştiriniz.

zarf	kök	hücre	beste	penaltı
perde ayaklı	güfte	krampon	mısra	damar
iç aç	doğal sayı	maç	manzum	bağışıklık
roman	toplama	nota	katsayı	metabolizma
koro	hakem	eylem	ofsayt	solo
Matematik	Biyoloji	Müzik	Spor	Edebiyat

5. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri mecaz anlama gelecek biçimde cümlede kullanınız.

yan(mak):

ayak:

kör:

koku:

6. Etkinlik

Aşağıda verilen kelimeleri gerçek ve mecaz anlama gelecek biçimde cümlede kullanınız.

boş

Gerçek anlam:

Mecaz anlam:

dolu

Gerçek anlam:

Mecaz anlam:

ağır

Gerçek anlam:

Mecaz anlam:

1. Aşağıdaki kelime gruplarından hangisi arasındaki anlam ilişkisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Kalp-yürek
- B) Ölçüt-kriter
- C) Dil-lisan
- D) Saçmak-dağıtmak

2.

Düzeltilme işareti kelimenin sesteş olma özelliğini bozar.

Yukarıdaki açıklamaya örnek olabilecek kelime aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Şirketimiz bu yıl çok kâr etti.
- B) Yol üzerindeki dükkânlar kapalı.
- C) Baharda bu rüzgârlar sık sık eser.
- D) Bu hikâyenin sonu belli oldu.

3.

bellek-hafıza

Yukarıdaki kelimeler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Eş-dost
- B) Yoksul-fakir
- C) Korkak-çekingen
- D) Dargın-küskün

4. Kıyıda duran çocuklar denizin ortasına doğru **yüzdü**.

O yıl aldığım en yüksek not **yüzdü**.

Yukarıdaki cümlelerde renkli verilen kelimeler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdaki-lerin hangisinde verilmiştir?

- A) Eş anlamlılık
- B) Yakın anlamlılık
- C) Eş seslilik
- D) Zıt anlamlılık

5. "Son günlerde duyduğumuz haberler çok **ilginçti**." cümlesinde altı çizili kelimenin anlamdaşı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde kullanılmıştır?

- A) Şaşırtıcı derecede çalışıyor ama başaramıyordu.
- B) Dikkatli olunursa her zorluğun üstesinden gelinir.
- C) Hikâyenin sonu enteresan biçimde sonuçlandı.
- D) Hiçbir zaman durgun bir gün geçirmedim.

6. Fiil ■

Model ▲

İleti ●

Büyük ★

Hangi sembolle gösterilen kelimenin eş anlamlısı yoktur?

- A) ■
- B) ▲
- C) ●
- D) ★

KİLİT BİLGİ

Eş Sesli (Sesteş) Kelimeler

Yazılışları aynı anlamları farklı olan kelimelerdir.

Problemin çözümü için farklı **yol** denemeliyiz.

Tarladaki otları babaannenle **yol**.

◆ Kelimenin gerçek ve mecaz anlamı arasında sesteşlik aranmaz.

Eğitimine hangi **dalda** devam edeceksin?

Dalda duran kuşu hepimiz gördük.

◆ Düzeltilme işareti (Λ) kelimenin sesteş olma özelliğini bozar.

Ayşe **hala** dün gece bizim kapıyı çaldı.

Pelin, **hâlâ** ne söylediğinin farkında değil.

(hala-hâlâ sesteş değildir.)

Eş Anlamlı (Anlamdaş) Kelimeler

Yazılışları farklı anlamları aynı olan kelimelerdir.

cevap-yanıt kelime-sözcük

◆ Eş anlamlı kelimeler birbirinin yerine kullanılabilirler.

Dün bir **misafirimiz** geldi.

Dün bir **konuğumuz** geldi.

◆ Bazen eş anlamlı kelimeler birbirinin yerine kullanılamayabilir.

Komşu kızı **kara** sevdaya tutulmuş.

Komşu kızı **siyah** sevdaya tutulmuş.

Yakın Anlamlı Kelimeler

Eş anlamlı gibi görünse de birbirinin yerini tamamen tutmayan, aralarında ince bir anlam farkı bulunan kelimelerdir.

tutmak-yakalamak tanıdık-bildik

Çimenlere **bastı**.

Çimenleri **çiğnedi**.

Çimenleri **ezdi**.

KİLİT BİLGİ

Zıt (Karşıt) Anlamlı Kelimeler

Anlamca birbirinin karşıtı olan birbiriyile çelişen kelimelere denir.

soğuk-sıcak
sık-seyrek

◆ Bir kelimenin olumsuzu o kelimenin zıt anlamlısı değildir.

kirli-kirsiz (olumsuzu)

kirli-temiz (zıt anlamlısı)

◆ Kelimelerin zıt anlam ilişkisine sahip olmaları için ikisinin de ya gerçek anlamında ya da mecaz anlamında kullanılması gerekir.

gelmek-gitmek (zıt)

Her gün bize **gelir**.

İşlerin sonu nereye **gider** bilmiyoruz.

(İkinci cümlede "gider" kelimesi mecaz anlamda kullanıldığı için "gelir" kelimesinin zıttı değildir.)

Genel Anlam-Özel Anlam

Anlamca geniş kapsamlı olan kelimelere genel anlamlı kelimeler, anlamca dar kapsamlı olan kelimelere özel anlamlı kelimeler denir.

Varlık-canlı-hayvan-kedi-Van kedisi

genel → **özel**

Örnekte kelimeler genelden özele doğru sıralanmıştır.

◆ Genel ve özel anlam kelimenin cümledeki kullanımına göre değişebilir.

Köpek, sadık bir varlıktır. (**genel**)

Bu **köpek** gezdirilmekten çok hoşlanıyor. (**özel**)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır?

- A) Açan çiçeklerle birlikte bahar müjdelendi.
B) Festival için meydana toplanan halk eğleniyordu.
C) Yas tutmak benim huyum değil diyerek güldü.
D) Yardım verenlerin yardımlarını alan biri değildir.

2.

Bir kelimenin olumsuzunun zıt anlamlısı değildir.

Yukarıdaki açıklamayı örneklendiren kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gülmek için ne kadar çabalasa da güle-miyordu.
B) Kırk bir gönlü olsa da onu toparlamaya uğraşyordu.
C) İhtiyaçlarımız hayatımızın hedefindedir.
D) Gelen giden olmasın diye perdelerini çek-mişti.

3.

canlı-çiçek-gül-bitki-diken-varlık

Yukarıda verilen kelimelerin genelden özele sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Bitki - varlık - canlı - gül - diken - çiçek
B) Varlık - canlı - bitki - çiçek - gül - diken
C) Canlı - varlık - çiçek - gül - diken - bitki
D) Varlık - canlı - bitki - gül - diken - çiçek

4. 1. Edebiyat eserleri arasında en çok romana ilgi duyarım.
2. Köy hayatında şehirden farklı olan doğallık ilgi çeker.
3. Cümlelerimi okurlar beğenirler ancak paragraflarımı uzun bulurlar.
4. Ağaçlar olmasaydı ormandaki hayvanlar saklanamazdı.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde özelden genele bir sıralama yoktur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

5.

Hafta boyunca sıkı ders çalışmaldım. Bunun için günlerimi değerlendirmek üzere kütüphaneye gittim. Dakika tutarak çalıştım ancak saatler çok çabuk ilerledi ve çalışmamı yetiştiremedim.

Jale'nin konuşmasında kelimelerin genelden özele sıralanışının doğru olması için hangi iki kelime yer değiştirmelidir?

- A) Hafta-saat B) Hafta-gün
C) Saat-dakika D) Gün-saat

6. Aşağıdaki kelimelerden hangisinin zıt anlamlısı yoktur?

- A) Neşeli B) Görmek
C) Durgun D) Sabit

7. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi soyut anlamlıdır?

- A) Sazlıkta uçan kuşların sayısı gitgide azaldı.
 B) Gökyüzünde görünen bulutlar gri renkteydi.
 C) Aralarındaki sevgi hiç bitmeyecek cinstendi.
 D) Baharda esen rüzgârlara karşı saçlarını savurdu.

8. Aşağıdaki tamlamaların hangisi tamamen somut anlamlı kelimelerden oluşmamıştır?

- A) Kapının kilidi
 B) Su damlası
 C) Porselen tabak
 D) Annemin emeği

9.

Somut anlamlı bir kelime soyut anlama gelecek biçimde kullanılırsa soyutlama yapılmış olur.

Aşağıdakilerin hangisinde bunu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Bu çocuk tahmin ettiğim gibi yüreksizdi.
 B) Kalın bir şilte üzerinde oturuldu ve sohbet edildi.
 C) Kötüler eninde sonunda cezasını çekerler.
 D) Sıcak bir yaz akşamında tanıştık ve dost olduk.

10.

Hepimize kızan Ekin ateş püskürüyordu.

Yukarıdaki altı çizili kelimedeki anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sevgi eken karşılığında bunun meyvelerini alır.
 B) Bu yufka yürekli adamı hepimiz çok seviyoruz.
 C) İhtiyarlayan annesi yürümekte zorlanıyordu.
 D) Dedem ile birlikte lunaparka gitmiştik o yaz.

11. Aşağıdaki kelimelerden hangisi somut anlamlı bir kelime değildir?

- A) Tatlı
 B) Serin
 C) Sıkıcı
 D) Sarı

12. Aşağıdakilerin hangisinde "temiz" kelimesi soyut bir kavramı nitelemektedir?

- A) Temiz geçmişle herkesin takdirini kazandı.
 B) Bu temiz perdeleri hemen asmalıyız.
 C) Şiirlerini temiz bir deftere yazarak geleceğe bırakmak istiyor.
 D) Temiz bir rüzgâr esiyordu kuzeyden güneye.

KİLİT BİLGİ

Somut Anlam-Soyut Anlam

Beş duyumuzdan herhangi biriyle algılayabildiğimiz varlıkları karşılayan kelimelere **somut** anlamlı kelimeler denir.
yağmur, soğuk, sıcak, ekşi...

Beş duyumuzdan herhangi biriyle algılayamadığımız varlıkları karşılayan kelimelere **soyut** anlamlı kelimeler denir.
iyilik, kötülük, nefret, neşe...

Somutlama-Soyutlama

Somutlama, soyut anlamlı bir kelimenin somut anlama gelecek biçimde kullanılmasıdır.

Bir **güzel** gördüm çeşme başında. ("Güzel" kelimesi soyut anlamlı olduğu hâlde burada somut anlamda kullanılmıştır.)

Soyutlama, somut anlamlı bir kelimenin soyut anlama gelecek biçimde kullanılmasıdır.

Attığın **taşları** duymuyorum zannetme. ("Taş" kelimesi somut anlamlı bir kelime olduğu hâlde cümlede soyut anlamda kullanılmıştır.)

KİLİT BİLGİ

EŞ ANLAMLI
KELİME TABLOSU

Kelime	Eş anlamlısı
akıl	us
maaş	aylık
barış	sulh
cümle	tümce
çeşit	tür
fayda	yarar
rüzgâr	yel
samimi	içten
görev	vazife
evren	kâinat
kibir	gurur

ZİT ANLAMLI
KELİME TABLOSU

Kelime	Zıt anlamlısı
yüksek	alçak
gelmek	gitmek
ilk	son
üvey	öz
diri	ölü
gelir	gider
ham	olgun
katı	sıvı
ödül	ceza
borç	alacak
artı	eksi
pahalı	ucuz
neşeli	üzgün
deli	akıllı
ret	kabul
eksik	tam
kuru	yaş

1. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi somut anlamda kullanılmıştır?

- A) Problemi hangi yoldan çözeceğini iyi öğrenmişti.
 B) Zehra kadar güvenilir birini daha önce tanımamıştım.
 C) Mert, sınıfın en çalışkan öğrencisi olduğu için sevildi.
 D) Bu hikâyedeki yazılar oldukça büyük olduğundan rahat okunuyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eş sesli bir kelimeye yer verilmiştir?

- A) Bu benler küçüklüğünden beri yüzünde vardı.
 B) Fiiller konusunu çalışırken anlamadığım bölümler oldu.
 C) Bilgisayar oyunlarını oynarken zamanın nasıl ilerlediğini anlamıyorum.
 D) Çekmecenin kulpu koptuğu için eşyaları alamadım.

3.

aynı	
eski	
açık	
acemi	

Yukarıdaki tabloda verilen kelimelerin zıt anlamlısı sırasıyla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Farklı-yeni-kapalı-usta
 B) Değişik-yeni-kapalı-usta
 C) Farklı-taze-kapalı-usta
 D) Orijinal-taze-koyu-usta

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi somut anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Bu paketlerin hafifliği taşınmasını kolaylaştırıyor.
 B) Suratındaki ekşi ifade yüzünden yanına yaklaşmıyordu.
 C) Geç kalan öğrencileri dışarıda beklettiler.
 D) Güzel bir film izledik ve daha sonra filmle ilgili yorumlar paylaştık.

5.

sanat- roman- edebiyat-eser-polisiye

Yukarıda verilen kelimelerin özelden genele sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Sanat-edebiyat-eser-roman-polisiye
 B) Edebiyat-sanat-eser-roman-polisiye
 C) Polisiye-roman-eser-edebiyat-sanat
 D) Eser-sanat-edebiyat-roman-polisiye

6.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisindeki kelimeler arasındaki anlam ilişkisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Dost-arkadaş
 B) Hediye-armağan
 C) Alınmak-darılmak
 D) Bakmak-seyretmek

7.

İssiz bir adada yaşarken çok rahattı.
 Kalabalık caddede yürümek zordu.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili kelimeler arasındaki anlam ilişkisi hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) Zıt anlam
 B) Eş anlam
 C) Eş ses
 D) Yakın anlam

1. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri somut ve soyut anlama gelecek biçimde cümlede kullanınız.

Umut

→ Somut anlam:

→ Soyut anlam:

Vicdan

→ Somut anlam:

→ Soyut anlam:

Ses

→ Somut anlam:

→ Soyut anlam:

İyi

→ Somut anlam:

→ Soyut anlam:

2. Etkinlik

Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin eş anlamlılarını karşılarına yazınız.

Kelime	Eş Anlamısı
ayrım	
ayrıntı	
bonkör	
cevap	
cimri	
deneyim	
deprem	
edebiyat	
dize	

3. Etkinlik

Aşağıdaki kelimelerin yakın anlamlılarını ipuçlarından faydalanarak bulunuz.

Donmak

Ü _ _ _ _ K

Kaçmak

S _ V _ _ _ K

Stres

G _ _ G _ N _ _ K

Yalan

Y _ N _ _ Ş

Doğru

D _ R _ _ T

4. Etkinlik

Aşağıdaki kelimeleri örnekteki gibi eş sesli olarak iki farklı cümlede kullanınız.

Örnek: Bulutların üstünde geziyordum meğerse bu gördüğüm bir düşmüş.
Kitaplar biz görmeden masanın üstünden düşmüş.

el

1.
2.

dal

1.
2.

gül

1.
2.

çay

1.
2.

5. Etkinlik

Semih'in anlatımında genel ve özel anlamlı kelimeleri bularak özelden genele sıralayınız.

Semih

Köyde kırdaki gezinirken bazı çiçekler topladım. Bu çiçeklere şehirde ulaşmak zor olduğundan burada arıyordum. Deney için kullanacaktım. Şehre dönmeden önce kasabaya da uğrayıp çiçek çeşitlerini artırdım. Döndüğümüzde hemen evdeki vazoya koydum ve deneyim için planlar yaptım. Bu deneyde başarılı sonuç alırsam belki de ülkedeki yarışmaya katılabilirdim. Böylece dünyada tanınan bir bilim insanı olabilirdim.

.....

6. Etkinlik

Aşağıda verilen kavramları istenilen anlam durumuna uygun biçimde cümlede kullanınız.

Soyutlama

Kalp :

Yürek :

Rüzgâr :

Somutlama

Sevgi :

Güzel :

Kötü :

1. Aşağıdaki deyimlerden hangisi açıklamasıyla birlikte verilmemiştir?

- A) Saçma sapan sözler söylüyor, abuk sabuk konuşuyordu.
- B) Ona yaptıklarının acısını çıkardı, öç aldı.
- C) Sunduğum teklifi kesip atmadı, açık kapı bıraktı.
- D) Dikkat etmelisin, hiç açık vermemelisin.

2. Kabak tadı vermek

Kabına sığmamak

Kafa patlatmak

Kafası almamak

Aşağıda yukarıdaki deyimlerin açıklamaları verilmiştir.

Buna göre hangi deyim açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) Usanç vermek, tatsız olmaya başlamak.
- B) Anlayıp kavrayamamak.
- C) Dış dünyayla ilgisini kesmek.
- D) Bir konu üzerinde düşünmek zihin yor-
mak.

3.

Bir suç veya kusur için özür dilerken daha büyük suç işleyen kimseler için söylenen bir sözdür.

Sevil'in bahsettiği durumla ilgili hangi deyim kullanmak doğru olur?

- A) Hem suçlu hem güçlü.
- B) Özü kabahatinden büyük.
- C) Ötesi çıkmaz sokak.
- D) Suyu götürüp susuz getirmek.

4. Aşağıdaki deyimlerden hangisi "üzüntüyle derin soluk almak" anlamlarına gelmez?

- A) İçi bunalmak
- B) Göğüs geçirmek
- C) İç geçirmek
- D) İç çekmek

5. Aşağıdaki deyim ikililerinden hangileri zıt anlamlıdır?

- A) İyi gün dostu-ismi var cismi yok
- B) Ateş almaya gelmek-postu sermek
- C) Gözünden ateş saçılmak-paçaları sıvı-
mak
- D) Bozuk çalmak-güçlük çıkarmak

6. Aşağıdaki ikilemelerden hangisi deyim değildir?

- A) Süklüm püklüm
- B) Allak bullak
- C) Eski püskü
- D) Kim kime dum duma

KİLİT BİLGİ

DEYİMLER

İfadeyi zenginleştirmek ve etkili kılmak için en az iki kelimenin kalıplaşmasıyla oluşan söz öbeklerine deyim denir.

Abayı yakmak

Göz kulak olmak

◆ Deyimler kalıp hâlde olduğu için deyim oluşturulan kelimelerin yerleri değiştirilemez.

◆ Deyimler mastar hâldedir. Bir cümlede kip ve şahıs ekleri alarak fiil durumunda kullanılır.

Kardeşine **göz kulak oldu**.

O genç komşusunun kızına **abayı yaktı**.

◆ Mastar durumunda olmayan deyimler de vardır.

çantada keklik

çenesi düşük

laf ebesi

yarım ağız

balık istifi

ayran gönüllü

kel başa şimşir tarak

KİLİT BİLGİ

◆ Genellikle mecaz anlamlıdır. Ancak mecaz anlamlı olmayanlar da vardır.

Sesi çıkmamak (Gerçek anlamlıdır.)

◆ Yargı bildirmezler.

-mak / -mek şeklindedir.

◆ İsim, sıfat, zarf görevinde kullanılırlar.

İçten pazarlıklı adam (Sıfat olarak)

Göz süzerek baktı. (Zarf olarak)

Utku'nun **çenesi düşüktü.** (İsim olarak)

Bu **eli uzun** kadın nereden geldi? (Sıfat olarak)

Leyla'nın **gözü karadır.** (İsim olarak)

1.

iki dirhem bir çekirdek - üstü başı dökülmek

Yukarıdaki deyimler arasında nasıl bir anlam ilişkisi vardır?

- A) Zıt anlam
- B) Yakın anlam
- C) Eş anlam
- D) Mecaz anlam

2.

Aşağıdaki deyimlerden hangisi mecaz anlamlı değildir?

- A) Etekleri tutuşmak
- B) Çoğu gitti azı kaldı
- C) Küplere binmek
- D) Ateşle oynamak

3.

- 1. Etekleri zil çalmak
- 2. Ateş saçmak

Yukarıda verilen deyimler hangi duygularla ilgilidir?

- A) Heyecan-kızgınlık
- B) Telaş-üzüntü
- C) Sevinme-kızgınlık
- D) Sevinme-üzüntü

4.

"Yanıp tutuşmak" deyimini ile yakın anlamlı olan deyim hangisidir?

- A) Bağrı yanmak
- B) Canı yanmak
- C) İçi yanmak
- D) Deli divane olmak

5.

.....

.....

Yukarıdaki görseller deyim oluşturacak biçimde kelimeyle tamamlanmak istenirse sırasıyla hangi kelimeler getirilmelidir?

- A) Mayalamak-çıkarmak
- B) Çalmak-açmak
- C) Yapmak-etmek
- D) Almak-basmak

6.

Bir kabahat işleyip de bu kabahatinden dolayı utanan, korkan, çekinen kimsenin durumunu anlatmak için kullanılır.

Pınar'ın bahsettiği durumlarda aşağıdaki deyimlerden hangisi kullanılabilir?

- A) Süt dökmüş kedi gibi
- B) Sinekten yağ çıkarmak
- C) Sütçü beygiri gibi
- D) Sütten ağzı yanmak

7.

"Çok önemli bir haberi ilk kez açıklamak" durumunda hangi deyim kullanılabilir?

- A) Haber uçurmak
- B) Haber vermek
- C) Haberi olmak
- D) Haber patlatmak